

જસ્ટિસ વર્માએ તો જે દિવસે નોટના બંડલ મળ્યા તે જ દિવસે રાજીનામું આપી દેવું જોઈતું હતું

સુપ્રીમ કોર્ટની ઈબજતને દાવ પર મુકી દેનાર અલ્હાબાદ હાઈકોર્ટના જસ્ટિસ ચશવંત વર્માએ આપ્ટે રાજીનામું આપી દીધું. ગત તા.14 માર્ચ 2025 ના રોજ તેમના દિલ્હી સ્થિત ઘરમાં લાગેલી આગમાં ફાયરને રૂપિયા 500-500ની નોટોના બળેલા બંડલ મળ્યા હતા. આ વિવાદ બાદ તેમને દિલ્હી હાઈકોર્ટથી અલ્હાબાદ

હાઈકોર્ટમાં ટ્રાન્સપોઝે, તેમને કોઈ જવાબદારી સોંપવામાં આવી ન હતી. જ્યાં સુધી તેમની સામે ચારી રહેલી તપાસ પૂરી ન થાય ત્યાં સુધી તેમને ન્યાયિક કાર્યોથી દૂર રાખવામાં આવ્યા હતા. કેશ કાંડમાં નામ આવ્યા બાદ જસ્ટિસ વર્મા વિરુદ્ધ ત્રણ હાઈકોર્ટના ન્યાયાધીશો દ્વારા તપાસ કરવામાં આવી હતી અને તેમાં

જસ્ટિસ વર્મા ઈપિત ઈર્વા હતા અને તેમને હટાવવાની ભલામણ કરવામાં આવી હતી. ત્યારબાદ સરકારે લોકસભા મહાભિયોગ પ્રસ્તાવ લાવવામાં આવ્યો હતો. જેને સંસદમાં મહાભિયોગ પ્રસ્તાવ રજૂ કર્યો, જેને 146 સાંસદોના સમર્થન સાથે અધ્યક્ષે મંજૂર કર્યો હતો. જેથી જસ્ટિસ વર્માએ પોતાની વિરુદ્ધ લાવવામાં આવેલા મહાભિયોગ પ્રસ્તાવને પડકાર્યો હતો અને સરકાર કચી હતી કે લોકસભા અધ્યક્ષે જજ (તપાસ) કાયદો 1968ની કલમ 3(2) હેઠળ તપાસ પેનલ બનાવી, જે બંધારણની વિરુદ્ધ છે. જસ્ટિસ વર્માના વચલી કહ્યું કે જજને હટાવવા સંબંધિત પ્રસ્તાવ લાવવા પહેલા લોકસભા અને રાજ્યસભા બંને મળીને તપાસ સમિતિ બનાવે, માત્ર લોકસભા

સ્પીકર એકવા આ કમિટી ન બનાવે. આ સૂચનાતને પગલે સુપ્રીમ કોર્ટે 16 ડિસેમ્બર 2025ના રોજ લોકસભા સ્પીકર ઓમ બિરલાને નોટિસ બારી કરી હતી. જસ્ટિસ દીપાંકર દત્તા અને એવે મસીહની બેન્ચે લોકસભા સ્પીકર કાર્યાલય અને બંને સહનોના મહાસચિવો પાસેથી જવાબ માંગ્યો હતો. જસ્ટિસ દત્તાએ પૂછ્યું હતું કે- રાજ્યસભામાં પ્રસ્તાવ નામંજૂર થયો હોવા છતાં લોકસભામાં સમિતિ બનાવવામાં આવી. સંસદમાં આટલા બધા સાંસદો અને કાયદાકીય નિષ્ણાતો હાજર હતા, પરંતુ કોઈએ આ તરફ ધ્યાન આપ્યું નહીં, સંસદમાં હાજર કાયદાકીય નિષ્ણાતોએ આપું થવા કેવી રીતે દીધું? અંતે ગત તા.ઠહી જાન્યુ.એ સુપ્રીમ કોર્ટે કહ્યું હતું કે તપાસ સમિતિની રચનામાં

કેટલીક ખામીઓ જેવા મળે છે. તા.7મી જાન્યુ.ના રોજ સુપ્રીમ કોર્ટે કહ્યું કે લોકસભા સ્પીકર દ્વારા ગઠિત સંસદીય તપાસ પેનલમાં કેટલીક ખામીઓ દેખાય છે. ત્યારબાદ તા.8મી જાન્યુ.ના રોજ સુપ્રીમ કોર્ટે જસ્ટિસ વર્માની અરજી પર ચુકાદો સુરક્ષિત રાખ્યો હતો. જસ્ટિસ દીપાંકર દત્તા અને જસ્ટિસ સતીશ ચંદ્ર શર્માની બેન્ચે બે દિવસની સુનાવણી બાદ આ નિર્ણય લીધો હતો. બેઠકે, બેન્ચે જસ્ટિસ વર્માને સંસદીય સમિતિ સમક્ષ જવાબ દાખલ કરવા માટે સમય વધારવાની ના પાડી દીધી હતી.સુપ્રીમ કોર્ટે કહ્યું હતું કે જજને ઇન્ક્વાયરી એક્ટ હેઠળ લોકસભા સ્પીકર પાસે એ અધિકાર છે કે તેઓ જસ્ટિસ વર્મા વિરુદ્ધ ભ્રષ્ટાચારના આરોપોની તપાસ માટે સમિતિ ગઠિત

કરી શકે, ભલે રાજ્યસભામાં આવો જ પ્રસ્તાવ રદ થઈ ચુક્યો હોય. જસ્ટિસ વર્માએ તો ખરેખર જે દિવસે ચલણી નોટોના બંડલ મળ્યા ત્યારે જ રાજીનામું આપી દેવું જોઈતું હતું. ન્યાયાતંત્ર હંમેશા શંકાથી પર હોવું જોઈએ. જસ્ટિસ વર્માની વિરુદ્ધમાં મહાભિયોગ પ્રસ્તાવ પાસ કરવો પડે તે જ મોટી કમનસીબી છે. પ્રથમ નજરે જ જણાઈ આવતું હતું કે આટલા મોટા પ્રમાણમાં મળેલા નોટો એ ભ્રષ્ટાચારના જ હોઈ શકે. પરંતુ જસ્ટિસ વર્માએ બચાવ માટે અને જસ્ટિસ તરીકે રહેવા માટે અનેક પ્રયાસો કર્યા પરંતુ તેમણે રાજીનામું આપી જ દીધું. જો તેમણે જે તે દિવસે જ રાજીનામું આપી દીધું હોત તો ન્યાયાતંત્રની ગૌરવ જળવાઈ હોત તે નક્કી છે.

ભાજપના બે મુખ્યમંત્રીઓ સામે ગંભીર આક્ષેપો

ભાજપના આ બંને દિગ્ગજ નેતાઓ અને મુખ્યમંત્રી ચર્ચામાં છે. એક સામે સીબીઆઈ તપાસ માટેનો હુકમ થયો છે અને બીજા શંકાના ઘેરામાં છે. આ બે મુખ્યમંત્રી ઈશાન ભારતમાં અને મજાની વાત એ છે કે, બંનેનાં મૂળ કોન્ગ્રેસનાં છે. બંને કોંગ્રેસમાં હતા અને ભાજપમાં આવ્યા એ શુદ્ધ થઈ ગયા. ભાજપે કોંગ્રેસમુક્ત ભારતનું અભિયાન ચલાવ્યું એ સત્તાની દૃષ્ટિએ સફળ જરૂર થયું પણ એના કારણે કોન્ગ્રેસના દાગદાર નેતાઓ ભાજપમાં ટોચના હોદ્દાઓ પર છે અને એ કારણે પાર્ટી વિષ અડીકરનસની વાત હવે રહી નથી.

પક્ષના મુખ્યમંત્રી સામે થયા હાતી તો? ભાજપ એની પાછળ પડી જાત. એમનું રાજીનામું લઈને જ જાત. પણ આ તો છાંટા પોતા પર ઊડ્યા છે. પેમાને રાજીનામું આપવા કહેવાયું નથી. બીજા આસામના મુખ્યમંત્રી હિમંતા બિસ્વા સરમા તો ભાજપના લાડકા છે અને ઈશાન ભારતની બાગડોર એમને સોંપવામાં આવી છે. એ ચ કોંગ્રેસમાં જ હતા પણ ભાજપમાં આવ્યા અને મુખ્યમંત્રી બની ગયા. એમની સામે એકથી વધુ આક્ષેપો છે. ૨૦૨૨માં જ્યારે તેઓ સ્વાસ્થ્ય મંત્રી હતા, ત્યારે તેમની પત્નીની કંપની અને ડીકરના બિઝનેસ પાર્ટનરની કંપનીઓને બજાર ભાવ કરતાં ઊંચા ભાવે પીપીઈ ક્રિટ સંવાલ્ય કરવાના ઓર્ડર આપ્યા હતા. એ કોંગ્રેસમાં હતા ત્યારે એમની શારદા કૌભાંડનો આક્ષેપ તો ખુદ ભાજપે જ મુક્યો હતો. પણ ભાજપમાં આવ્યા બાદ કેસ રફેરકે થઈ ગયો અને હવે એમની સામે કોંગ્રેસે ગંભીર આક્ષેપ કર્યો છે. કોંગ્રેસ નેતા પવન ખેરા અને ગૌરવ ગોગૌઈએ આક્ષેપ કર્યા છે કે સીએમની પત્ની પાસે ત્રણ અલગ અલગ દેશોના પાસપોર્ટ છે (જેમાં બે ઈસ્લામિક દેશોનો સમાવેશ થાય છે) અને દુબઈમાં બેનામી મિલકતો છે.જો કે, આ સામે હેમંતાની પત્નીએ કેસ કર્યો છે અને આસામ પોલીસ પવન ખેરાની પાછળ પડી છે. હેમંતાએ આને 'પારિસ્તાની સોશયલ મીડિયા ચુપ' દ્વારા ફેલાવાયેલી ફેક ન્યૂઝ ગણાવી છે.

ભાજપમાં આવ્યા બાદ નેતાઓ ધનવાન થઈ જાય છે. અરુણાચલ પ્રદેશના મુખ્યમંત્રી પેમા ખાંડુ ભારતભરના સૌથી ધનિક મુખ્યમંત્રીઓની યાદીમાં બીજા ક્રમે આવે છે. ૨૦૨૪ની વિધાનસભા ચૂંટણીમાં તેમણે રજૂ કરેલા એક્ટિવિટ (સોગંદનામું) અને એસોસીએશન ફોર રેમોકેટિક રિકોમ્સના ૨૦૨૫-૨૬ના અહેવાલ મુજબ કુલ સંપત્તિ અંદાજે ૩૩૨ કરોડથી વધુ છે. ૨૦૧૯માં તેમની સંપત્તિ ૧૬૦ કરોડ હતી, જે ૨૦૨૪ સુધીમાં ૧૦૦% થી વધુ વધીને ૩૩૨ કરોડ થઈ ગઈ હતી. ભારતભરના મુખ્યમંત્રીઓમાં માત્ર આંધ્રપ્રદેશના મુખ્યમંત્રી ચંદ્રાબાબુ નાયડુ જ સંપત્તિની દૃષ્ટિએ તેમનાથી આગળ છે.

આસામમાં ભારે મતદાન થયું છે પણ મતદાન પહેલાં કોંગ્રેસે આક્ષેપો કર્યા છે. આમેય હેમંતા પહેલેથી જ મુસ્લિમ વિરોધી નિવેદનથી વિવાદમાં છે જ અને આસામમાં અને કારણે ભાજપને કોઈ નુકસાન થાય છે કે કેમ એ જોવાનું રસપ્રદ બનાવતું છે.

વિરોધનું કાંઈ આવવાનું નથી અને દેશીય ગૃહમંત્રી અમિત શાહે પણ આસામમાં એક સભા દરમિયાન દેશભરમાં UCC લાગુ કરવાના ભાજપના વાચદાનો પુનરોચ્ચાર કર્યાં હતાં.

મરીને હત્યા કરવામાં આવી હતી. જગી પૂર્વ કેન્દ્રીય મંત્રી વિદ્યાચરણ શુક્લના નજીકના ગણાતા હતા. હાઈકોર્ટે નોંધ્યું કે એક જ પુરાવા કે જુબાનીના આધારે કેટલાક આરોપીઓને સજા આપવી અને મુખ્ય કાવતરાખોરને છોડી દેવો એ ન્યાયસંગત નથી.

ભાજપના આ બંને દિગ્ગજ નેતાઓ અને મુખ્યમંત્રી ચર્ચામાં છે. એક સામે સીબીઆઈ તપાસ માટેનો હુકમ થયો છે અને બીજા શંકાના ઘેરામાં છે. આ બે મુખ્યમંત્રી ઈશાન ભારતમાં અને મજાની વાત એ છે કે, બંનેનાં મૂળ કોન્ગ્રેસનાં છે. બંને કોંગ્રેસમાં હતા અને ભાજપમાં આવ્યા એ શુદ્ધ થઈ ગયા. ભાજપે કોંગ્રેસમુક્ત ભારતનું અભિયાન ચલાવ્યું એ સત્તાની દૃષ્ટિએ સફળ જરૂર થયું પણ એના કારણે કોન્ગ્રેસના દાગદાર નેતાઓ ભાજપમાં ટોચના હોદ્દાઓ પર છે અને એ કારણે પાર્ટી વિષ અડીકરનસની વાત હવે રહી નથી.

પક્ષના મુખ્યમંત્રી સામે થયા હાતી તો? ભાજપ એની પાછળ પડી જાત. એમનું રાજીનામું લઈને જ જાત. પણ આ તો છાંટા પોતા પર ઊડ્યા છે. પેમાને રાજીનામું આપવા કહેવાયું નથી. બીજા આસામના મુખ્યમંત્રી હિમંતા બિસ્વા સરમા તો ભાજપના લાડકા છે અને ઈશાન ભારતની બાગડોર એમને સોંપવામાં આવી છે. એ ચ કોંગ્રેસમાં જ હતા પણ ભાજપમાં આવ્યા અને મુખ્યમંત્રી બની ગયા. એમની સામે એકથી વધુ આક્ષેપો છે. ૨૦૨૨માં જ્યારે તેઓ સ્વાસ્થ્ય મંત્રી હતા, ત્યારે તેમની પત્નીની કંપની અને ડીકરના બિઝનેસ પાર્ટનરની કંપનીઓને બજાર ભાવ કરતાં ઊંચા ભાવે પીપીઈ ક્રિટ સંવાલ્ય કરવાના ઓર્ડર આપ્યા હતા. એ કોંગ્રેસમાં હતા ત્યારે એમની શારદા કૌભાંડનો આક્ષેપ તો ખુદ ભાજપે જ મુક્યો હતો. પણ ભાજપમાં આવ્યા બાદ કેસ રફેરકે થઈ ગયો અને હવે એમની સામે કોંગ્રેસે ગંભીર આક્ષેપ કર્યો છે. કોંગ્રેસ નેતા પવન ખેરા અને ગૌરવ ગોગૌઈએ આક્ષેપ કર્યા છે કે સીએમની પત્ની પાસે ત્રણ અલગ અલગ દેશોના પાસપોર્ટ છે (જેમાં બે ઈસ્લામિક દેશોનો સમાવેશ થાય છે) અને દુબઈમાં બેનામી મિલકતો છે.જો કે, આ સામે હેમંતાની પત્નીએ કેસ કર્યો છે અને આસામ પોલીસ પવન ખેરાની પાછળ પડી છે. હેમંતાએ આને 'પારિસ્તાની સોશયલ મીડિયા ચુપ' દ્વારા ફેલાવાયેલી ફેક ન્યૂઝ ગણાવી છે.

ભાજપમાં આવ્યા બાદ નેતાઓ ધનવાન થઈ જાય છે. અરુણાચલ પ્રદેશના મુખ્યમંત્રી પેમા ખાંડુ ભારતભરના સૌથી ધનિક મુખ્યમંત્રીઓની યાદીમાં બીજા ક્રમે આવે છે. ૨૦૨૪ની વિધાનસભા ચૂંટણીમાં તેમણે રજૂ કરેલા એક્ટિવિટ (સોગંદનામું) અને એસોસીએશન ફોર રેમોકેટિક રિકોમ્સના ૨૦૨૫-૨૬ના અહેવાલ મુજબ કુલ સંપત્તિ અંદાજે ૩૩૨ કરોડથી વધુ છે. ૨૦૧૯માં તેમની સંપત્તિ ૧૬૦ કરોડ હતી, જે ૨૦૨૪ સુધીમાં ૧૦૦% થી વધુ વધીને ૩૩૨ કરોડ થઈ ગઈ હતી. ભારતભરના મુખ્યમંત્રીઓમાં માત્ર આંધ્રપ્રદેશના મુખ્યમંત્રી ચંદ્રાબાબુ નાયડુ જ સંપત્તિની દૃષ્ટિએ તેમનાથી આગળ છે.

આસામમાં ભારે મતદાન થયું છે પણ મતદાન પહેલાં કોંગ્રેસે આક્ષેપો કર્યા છે. આમેય હેમંતા પહેલેથી જ મુસ્લિમ વિરોધી નિવેદનથી વિવાદમાં છે જ અને આસામમાં અને કારણે ભાજપને કોઈ નુકસાન થાય છે કે કેમ એ જોવાનું રસપ્રદ બનાવતું છે.

વિરોધનું કાંઈ આવવાનું નથી અને દેશીય ગૃહમંત્રી અમિત શાહે પણ આસામમાં એક સભા દરમિયાન દેશભરમાં UCC લાગુ કરવાના ભાજપના વાચદાનો પુનરોચ્ચાર કર્યાં હતાં.

મરીને હત્યા કરવામાં આવી હતી. જગી પૂર્વ કેન્દ્રીય મંત્રી વિદ્યાચરણ શુક્લના નજીકના ગણાતા હતા. હાઈકોર્ટે નોંધ્યું કે એક જ પુરાવા કે જુબાનીના આધારે કેટલાક આરોપીઓને સજા આપવી અને મુખ્ય કાવતરાખોરને છોડી દેવો એ ન્યાયસંગત નથી.

ભગવાન ક્યાં નથી

એક દિવસ પ્રાર્થના પછી શિક્ષકે વર્ગમાં પ્રશ્ન કર્યો કે ‘‘બાળકો, તમે અત્યારે કોને પ્રાર્થના કરી?’’ બધાં બાળકો બોલ્યાં, ‘‘સર ભગવાનને...’’ શિક્ષકે આગળ પૂછ્યું, ‘‘શું તેમ ભગવાનમાં માનો છો.’’બાળકો એક સાથે બોલ્યાં, ‘‘હા સર...’’બાળકો કહેવા લાગ્યાં ‘‘સર, મારા ઘરે જ મંદિર છે અને રોજ પૂજા થાય છે.’’... ‘‘સર, હું રોજ દાદી સાથે મંદિરે જાઉં છું...’’ ‘‘સર,અમારે ત્યાં રોજ ભગવાનને ભોગ ઘરાવીને જ જમવાનો નિયમ છે.’’ શિક્ષકે પૂછ્યું, ‘‘આ બધું તેમ કરો છો તે ભગવાન ક્યાં રહે છે અને ક્યાં મળે તેની ખબર છે?’’ પહેલાં તો બાળકો કંઈ બોલ્યાં નહિ. એક જણે હિંમત કરી કહ્યું, ‘‘સર, ભગવાન મંદિરમાં રહે છે...’’એક બાળકી બોલી, ‘‘સર, ભગવાન મારા ઘરે જ રહે છે. હું તો સવાર સાંવા ભગવાનને મળું છું અને રાવિવારે તો હું જ ભગવાનને તૈયાર પણ કરું છું.’’ શિક્ષકને બાળકોના જવાબો સાંભળવાની મજા આવી રહી હતી. તેમણે પેલી બાળકીને આગળ કહ્યું, ‘‘બેટા, તેં કહ્યું તું રોજ ભગવાનને મળે છે તો હું તને ૧૦૦ રૂપિયા આપીશ. શું તું મને ભગવાન સાથે મેળવીશ? માટે એક વાર ભગવાનને મળવું છે.’’ નાનકડી બાળકીએ કહ્યું, ‘‘સર, હું તમને માની આપી પિગી બેંક આપી દઈશ. જો તેમને કહેશે કે ભગવાન ક્યાં નહિ મળે?’’ શિક્ષક નાનકડી બાળકીનો સવાલ સાંભળીને બે ઘડી વિચારમાં પડી ગયા. તેમને કંઈ સમજાયું નહિ કે શું કહેવું. નાનકડી બાળકી આગળ બોલી, ‘‘સર, મારી મમ્મી કહે છે કે ભગવાન બધે જ છે અને જો સાચા મનથી તેને યાદ કરીએ તો તે આપણી બધી વાત સાંભળે છે.હંમેશા આપણી સાથે રહે છે.એટલે તમે મનથી જ્યાં યાદ કરશો ત્યાં તમને ભગવાન મળશે.’’ નાનકડી બાળકીએ સહજવાથી કેટલી સુંદર અને ગહન વાત કરી દીધી.બાળકી પાકાં કહાણાં અને સમર્પણ જેવું કંઈ સમજતી હતી પણ મમ્મી અને ઘરના બાળની વાતમાં વિશ્વાસ ઘરાવતી હતી. તેના મનમાં કોઈ શંકા ન હતી, કોઈ તર્કવિતર્ક ન હતા એટલે તેને માટે ભગવાન સાથે જ હતા, ઘરમાં જ હતા. જો તમારા મનમાં અડગ વિશ્વાસ અને સારી શ્રદ્ધા હોય તો ભગવાન બધે જ છે અને તેઓ હંમેશા તમારી સાથે જ તમારા ઘરમાં અને તમારા મનમાં જ રહે છે.

‘વિકસિત ભારત’: વાસ્તવિકતા કે ભ્રામકતા?- વિનોદ પટેલ

આ પછા વડાપ્રધાનશ્રીના નિવેદન પ્રમાણે, ભારત વિશ્વનું ચોથા ક્રમનું અર્થતંત્ર બની ગયું છે. ‘સમૃદ્ધ ભારત-વિકસિત ભારત’ના નારા ગૂંજે છે. છાતી ગજ ગજ ફૂલે એવી વાત છે. આપણે ખુશ થવું જોઈએ? વડાપ્રધાનનું પદ સંભાળ્યા પછી એમણે ભારતને સ્વાલંબી અને વિકસિત બનાવવા માટે ધ્યાન કેન્દ્રિત કરી, વિવિધ પ્રકલ્પો હાથ ધર્યાં. રાષ્ટ્રનાં સંસાધનો અને માળખાકીય સુવિધાઓની વિપુલતા માટેની યોજનાઓ ઘડી. આ યોજનાઓના અમલીકરણના ફલસ્વરૂપ, પહેલાંના કરતાં આજનાં ફલસ્વરૂપનો, રહેલવે સ્ટેશનો, એરપોર્ટો વધુ સુવિધાવાળાં હાઈટેક બન્યાં છે. આઈ-આઈ લેનના એક્સપ્રેસ હાઈ વે એ માનવકલાકો ઘટાડયા છે. માલની હેરાફેરી, મુસાફરી વધુ ઝડપી બની છે. પર્વતોમાંથી પસાર થતી ટનલો, બ્રિજો, મેટ્રો ટ્રેન, બુલેટ ટ્રેન, વંદેભારત ટ્રેનથી ભારતની માળખાકીય સવલતો વધી છે. હાઈટેક યુનિવર્સિટીઓ, ગ્લોબલિયમાં કરાવે તેવી ‘ગ્લોગોટિયા યુનિવર્સિટી.’ AI સમીટ, ટેકનોલોજીકલ કમીટેન્ટ્સ અને એમ.ઓ.યુ. સ્માર્ટસીટીની સ્માર્ટ પરિકલ્પનાઓ. ઝીરો સ્વેમ એરિયા માટે, શહેરના પોશ વિસ્તારમાં ઘૂસાડેલા સુમન આવાસો. આ બધું ભારતને વિકસિત કહેવા માટે પર્યાપ્ત નથી? ગ્રામ વિસ્તારની ઝૂંપડપટ્ટીમાં પણ આર.સી.સી. અને પેવર બ્લોકના રસ્તા. ફિલ્ટર પ્લાન. અદ્યતન હોસ્પિટલો, જન ઓપિધિ કેન્દ્રો, આ યાદી હજુ લંબાવી શકાય તેમ છે. આ બધું શું વાસ્તવિક નથી? જેનો લાભ પ્રજા લઈ રહી છે.

હવે અહીં સુધી પહોંચ્યા પછી થોડું આત્મનિરીક્ષણ કરીએ. 360 એકડાવાળા રાષ્ટ્રપતિભવનમાં માત્ર એક કે બે જ જણાં રહેતાં હોય અને ત્યાંથી અહીં કિલોમીટરના અંતરે હજારો મજૂરો, કામદારો કડકડતી ઠંડીમાં તેનાં નવજાત બાળકો સાથે ઠંડીથી ખુલ્લામાં ઘૂજતાં હોય કે બળબળતા બપોરે 42 ડિગ્રી તાપમાને શેકાતાં હોય તો, વિકાસના માપદંડો રીંગના દાયરામાં આવે છે. એને કઈ રીતે વિકાસ કહી શકાય? દેશમાં એકસો ચાલીસ કરોડ માણસોમાંથી એકસો કરોડ માણસો સ્માર્ટફોનધારકો હોય તેને વિકાસ ત્યારે જ કહી શકાય જ્યારે બાકીના ચાલીસ કરોડ માણસો જેની પાસે

માઈગ્રેશનનો છે, વૃદ્ધિનો છે. વિકાસનો નથી. એ તો ભ્રામકતા છે. ક્યારેક ભ્રામકતા વાસ્તવિક જણાય છે પરંતુ તે સર્વાંગસંપૂર્ણ, સર્વગ્રાહી વાસ્તવિકતા હોતી નથી. આજે દેશના તમામ ક્ષેત્રમાં, પછી તે સરકારી હોય કે ખાનગી, ઓછાં કર્મચારીઓથી ચલાવી લેવામાં આવે છે. કર્મચારીઓનું આર્થિક, શારીરિક અને માનસિક શોષણ થાય છે. તેથી તે પૂરી એકાગ્રતા અને સજ્જતાથી કામ કરતો નથી. કામમાં વેડ ઉતારે છે. સતત અસંતોષથી પીડાય છે. તેને જોષ સેટીસફેકશન નથી. તેની સીધી અસર કામની ગુણવત્તા પર પડે છે. અર્થશાસ્ત્રના અભ્યાસુઓને ખબર છે કે રોજગારી જ વિકાસનું ગ્રોથ

વળવાની. ગ્લોબલથી લોકલ તરફ દૃષ્ટિપાત કરવાની. જો કે સરકાર એ દિશામાં વિચારણા કરે છે. નવી નવી યોજનાઓ લાવે છે. પરંતુ હજુ સુધી તમામ યોજનાઓના તમામ લાભો સંપૂર્ણ રીતે ગ્રામ વિસ્તારમાં લોકો સુધી પહોંચ્યાં નથી એ પણ સત્ય છે. વિકાસનો માપદંડ માત્ર જીડીપી નથી પણ સ્થાનિક નબળા વર્ગનો ઉત્કર્ષ છે. વિકાસ માત્ર ઉપલા વર્ગનાં ધનિકો માટે જ નહિ પરંતુ દેશના આમ આદમીની પાયાની જરૂરિયાતો સંતોષે તેવી હોવો જોઈએ.આ માટે નિમ્ન અને વચિત વર્ગોએ પણ સમજ કેળવવાની જરૂર છે. સરકારની યોજનાઓ માટે લાયક બનવું પડે. જે યોજનાઓ કે લાભો તેમના માટે સરકાર અમલમાં મુકે છે તેનો પૂરો લાભ ઊઠાવી કદરની ભાવના વિકસાવે અને દેશના હિતમાં યથાધોર્ય પ્રદાન કરે.

વિનોદ પટેલ

દેશમાં એકસો ચાલીસ કરોડ માણસોમાંથી એકસો કરોડ માણસો સ્માર્ટફોનધારકો હોય તેને વિકાસ ત્યારે જ કહી શકાય જ્યારે બાકીના ચાલીસ કરોડ માણસો જેની પાસે આ પ્રાથમિક સુવિધા પ્રાપ્ત થાય

દેશમાં એકસો ચાલીસ કરોડ માણસોમાંથી એકસો કરોડ માણસો સ્માર્ટફોનધારકો હોય તેને વિકાસ ત્યારે જ કહી શકાય જ્યારે બાકીના ચાલીસ કરોડ માણસો જેની પાસે આ પ્રાથમિક સુવિધા પ્રાપ્ત થાય

એન્જિન છે. કઈ રીતે? રોજગારી મળે તો આવક વધે. આવક વધે તો ખર્ચ વધે. ખર્ચ વધે તો રિમાન્ડ વધે. રિમાન્ડ વધે તો પ્રોડક્શન વધે. નિકાસ વધે અને અંતે દેશનો વિકાસ વધે. ગ્રોથ એન્જિનનાં આ ઈંધણો છે. પહેલાં આપણે કહેતા હતા કે ભારત કૃષિપ્રધાન દેશ છે. આજે આ વિધાન સંપૂર્ણ સાચું નથી. ખેતીની જમીન પર ઔદ્યોગિક એકમો સ્થપાઈ ચુક્યાં છે. આ એકમો હવે ઠેઠ ગ્રામ્ય વિસ્તારની ભાગોળે આવી પહોંચ્યાં છે. ખેતીલાયક જમીન ઘટતી જાય છે. કુદરતી આકતો સામે ખેડૂતો લાયરા છે. એમને સૌથી વધુ પજવતો શબ્દ છે- ‘માવહી!’ લોકલી ડેવલપમેન્ટને સ્થાને ગ્લોબલી ડેવલપમેન્ટ થઈ રહ્યું છે. જરૂર છે, ગુગલથી ગુરુકુળ તરફ

વિનોદ પટેલ

આજે શૌચાલયો પણ નથી તેઓને આ પ્રાથમિક સુવિધા પ્રાપ્ત થાય. અર્થશાસ્ત્રમાં કહેવાયું છે કે આર્થિક વિકાસ કોઈ પણ દેશની પાયાની, પ્રાથમિક જરૂરિયાત છે. 100 માંથી 60 માણસો બેકાર છે. રોજગાર ઝૂંટવાઈ ગયો છે. દિનપ્રતિદિન કેન્દ્રો, આ યાદી હજુ લંબાવી શકાય તેમ છે. આ બધું શું વાસ્તવિક નથી? જેનો લાભ પ્રજા લઈ રહી છે.

વિનોદ પટેલ

આજે શૌચાલયો પણ નથી તેઓને આ પ્રાથમિક સુવિધા પ્રાપ્ત થાય. અર્થશાસ્ત્રમાં કહેવાયું છે કે આર્થિક વિકાસ કોઈ પણ દેશની પાયાની, પ્રાથમિક જરૂરિયાત છે. 100 માંથી 60 માણસો બેકાર છે. રોજગાર ઝૂંટવાઈ ગયો છે. દિનપ્રતિદિન કેન્દ્રો, આ યાદી હજુ લંબાવી શકાય તેમ છે. આ બધું શું વાસ્તવિક નથી? જેનો લાભ પ્રજા લઈ રહી છે.

ચર્ચાપત્ર

ચર્ચાપત્ર ૧૬૩ વર્ષ ચર્ચાપત્ર@gujaratmitra.in

નગરસેવક બનવા આટલી ઉત્સુકતા કેમ?

સુરત મ્યુનિ.ની ચૂંટણી લડવા માટે સુરત મ્યુનિ.ના 1 થી 12 વોર્ડની માત્ર 42 બેઠક માટે 800 નેતા કાર્યકરોએ દાવેદારી નોંધાવી છે જે ખૂબ જ આશ્ચર્યજનક બાબત છે. પ્રશ્ન એ છે કે સુરત શહેરની જનતાની સેવા માટે નગરસેવક બનવા રાફડો ફાટી નીકળ્યો છે. જે અનેક પ્રશ્નો ઊભા કરે છે. વધુમાં કાઈટરિયા જાહેર થયા ન હોવાથી 60થી વધુ ઉમરના નેતા અને કાર્યકરોએ ટીકીટ માંગી છે. હવે આના નિરાકરણના વધુ ન હોઈએ. ઉમરમર્યાદા 60થી ઉમેદવારી નોંધાવે છે. આ અંગે દરેક પક્ષના સત્તાધીશોએ જનહિતમાં ગંભીરતાથી વિચારવું જરૂર બન્યું છે.

દોરવા માગું છું. તાજેતરમાં સુરત શહેરના અલગ અલગ વિસ્તારોમાં રોડવે-ડર્સ દ્વારા નવી સાઈકલનું ખૂબ વેચાણ થઈ રહ્યું છે જે ત્રણ મહિના પહેલા વરાછા વિસ્તારમાં અને માર્ચ મહિનામાં અડાજણ વિસ્તારમાં લોકો સવારમાં લાઈનમાં ઊભા રહીને સાયકલ ખરીદતા જોવા મળ્યા. પેટ્રોલ-ડીઝલનો વપરાશ ઘટશે. વાહનોના ધુમાડો ઓછો થવાથી વધુનું વેચાણ થશે. આ સાથે જ જો સરકાર પણ સાયકલની ખરીદી પર સબસીડી જાહેર કરે, તો આ સકારાત્મક પરિવર્તનને ખૂબ મોટી ગતિ મળી શકે.

સુરત - મુકેશ લાલવાલા

સ્વજનના મૃત્યુ શોકસભા.બેસણું કે પ્રાર્થના સભાનું આયોજન થાય છે.પરિવાર પર આવી પડેલ આઘાતમાં તેમને એકત્રિત થયેલ સમાજ હાજર રહી તેને એકલા નથી,અમે સૌ આપની સાથે છીએ એવો અહેસાસ કરાવી સાંત્વના ભક્ષે એ મુખ્ય હેતુ હોય છે.જેનાથી પરિવારને માનસિક હલ્ત મળે છે.આ લોકિકપણું છે,પણ હાલના સમયમાં જે દ્રશ્ય સર્જાય છે તેમાં દેખાડો વધુ અને સંવેદના ઓછી દેખાય છે.લોકો હાજરી પુરાવાવા આવતા હોય એવી અનુભૂતિ થાય છે.શોક ઓછો અને ઓપચારિકતાનું મહત્વ વધી રહ્યું છે.ગંભીર મુદ્દામાં મૃતકના બંને સગા સામે હાથ જોડી પુરસ્કી પર બેઠક,પછીનું દ્રશ્ય? મૃતકનો શોક બાજુએ અને તરફ શિક્ષક ન અભ્યાસક્રમ પૂર્ણ ને કરવાની દોડ, પ્રશાસનિક કામો અને પરિણામનો દબાણ છે, જેના કારણે શિક્ષણમાં સર્જનાત્મકતા ઘટી રહી છે. ઘણા સ્થળોએ શિક્ષક માત્ર પાઠ્યપુસ્તક પૂરતા જ સીમિત થઈ ગયા છે. બીજા તરફ, વિદ્યાર્થીઓમાં જિજ્ઞાસા અને શીખવાની તલવ ઘ